

Нарт делкән бәәдл

Суулин бдрмудт нарт делкән олт-амтнә онц оньгнй иим хойр документд—Германә Федеративн Республикин правительствд Советск правительствин илгәсн нотд болн „Асахи-Симбун“ гидг японск газетин ах редакторла Н. С. Хрущевин кесн күүндврт тусцхав. Нарт-делкән хойрдгч дә бгсн, дакад болхла, бдгә цагт теднә политикинь тбвкнун бәәхдән дурта олт-амтиг догдлулгч Германә болн Японә орн-нутгудин тускар эн хойр документд келгддженә. Эн догдлулгч нарт-делкән учрнй ююндв гихлә, Западн Германә болн Японә правительствс, немш болн японск олт-амт-син сәәнлә ирлшго, США-н дә бгсгч реакционн политиктә гардгч улсла залгьлдатад учрнй бәәдженә.

Одахн, Японә премьер-министр Киси Вашингтонд күүндвр кев. Терүг йовхин бмнәс, Соединени Штатс хоорндк збвнй әлл эс болдгиг уурулдж, „әәмшг уган туск“ япон-американск пактиг шуцлхиг, японд бәәх американск дәәнә бәзмудиг уга келж, орн-нутгас американск цергиг хәрү тач гаргьхиг, американшрин эзлдж авсн Японә Окинава, Бокин болн нань чигн арлмудиг хәрү бгхиг Японә олт-амти Кисигәәс некцхәв. Японд олзта гуулгә Советск Союзла болн Китайск Наролн республиклә брдулдж икдулхиг, Япон-Китайск дипломатическ залгьлдан хәрү тогтагдхиг японск олт-амти некцхәв. Болв Кисин Вашингтонд кесн күүндвр Японск олт-амтнә ицгиг күцәсн уга. Вашингтонск күүндвр Японд „тааста аш бгсн уга“ гидж японск социалистическ партин пленумин резолюцд лавлдж келгддженә. Энүнә учрнй—Японь США-н бмәд бәәдгин учр болджана. „Юридическ Японь бмәд уга орн-нутг болджана, фактическ, илднй келхлә Америкин бмәд орл уга бәәдг аргь уга, юнъгад гихлә Америкин эврәннй салдсин гомсарн Японд деер зогсдженә“—гидж Н. С. Хрущев „Асахи-Симбуна“ редакторла кесн күүндвртән темдгдлж келсмн. Японә әлл збв эс эдлгьн терүнә правительствин атомн селмин тбрин туск хәләц бәргч авид йилгьвртагьяр гарсмн. Атомн зер-зев икдулгьнлә залгьу болджах японск олт-амтнә ухан-седкл олнд ил: күмн әмтид ик хорлтта эн селмиг уурулхиг японск олт-амти некдженә, юнъгад гихлә, тер селм Японд берк ик зовлнй урднй учрасмн. Болв, тним болхла ООН-д бәәх Японск представитель ялери сбрдж узлгьгиг зогсахмн гисн Советск селвгудиг юнъгад эс доньнсмб? Энүнә учрнй „Японь бмәд бәәдгин учр“. Тер учрар чигн Кисин Вашингтонд кесн күүндвр ямаран болв чигн тааста аш Японд эс бгснлә Японск правительств збв-шәрдженә.

Болв, японск олт-амти тним бәәдллә збвшәрдж чадш уга, терүнә орн-нутг атомн әәмшгәс хальчлгдхиг тедн онц күчтәгьяр некдженә. Энүнлә залгьдулдж, ядерн сбрдж узлгьгиг зогсахин туск тбрәр Советск Союз, Японь хойр хамдан збвшәл кехмн гисн Н. С. Хрущевин селвг кань уга ик

инр зуулженә. Кемрдженә тбвкнун бәәхдән дурта наадк орн-нутгудт иим документд бас гаран тәвцхәджд некдцхәлә, үр Хрущевин келсн мет, „ядери сбрдж узлгьгиг зогсахин тблә, зер-зев икдулгьгиг зогсахин тблә, тбвкнун бәәлгьнә тблә ноолдихаджд йовх госуларствсин ни-негн фронт тогтх бәәсмн“. Ода японск правительствд үг бгддженә.

Тбвкнун бәәлгьнә ухан-седкл, зер-зевс икдулхин бмнәс ноолдх ухан-седкл, Германә Федеративн Республикин правительствд июнин 27-д илгәсн Советск правительствин нотд бәәнә. Европд кеджәх США-н атомн базд хуврәдгсн Западн Германә бәәх бәәдл нарт-делкән тбвкнун бәәлгьнд әәмшг узлджәхин тускар мана правительств эврәннй нотдан заадж келдженә. Эн әәмшгиг Западн Германә олт-амтнә кесг олн представительмуд чигн темдгдлж келцхәдженә. Северо-атлантическ блокин Советин (НАТО) сессд, НАТО-д күсн нбкд-донь болхдан Западн Германә правительств белнә тускар Аденауэрин герчлгьн атомн зер-зевәр агслгьн бас болджана гидж „Социал-демократишер прессединот“ бюлетеньд заагджд келгддженә. „Ни-негн, тбвкнун, сулдан бәәхин тблә ноолджд йовх немшрин ницәнә“ Гамбургт болсн бачм съезд Западн Германиг атомн зер-зевәр агслгьна бмнәс бурушәрдсн шиидвр авб. Аденауэрин правительствин атомн селмин тбрин туск хәләц США-н толгьачнрин политикәс заг уга гидж Западн Германә олт-амти лавлдж келцхәнә.

Аденауэрин правительствин кеджәх политик НАТО-н члед болгч западн европейск орн-нутгудин әмтст темдгтә сурдлгь узулдженә. Одахн, английск баячудин „Дейли экспресс“ гидг газет, Аденауэрт донь болна гидж английск правительствиг күчтә кевәр шалгьджд бив. Аденауэр „негдхлә, Гитлерин санан-седклиг брмдждтәгьяр доньнджд йовсн улст йовсинь болн бмәгьинь бгсн деерән, тедниг бийиннй бдрхн селвг авлг улст хуврәв, хойрдхла Аденау-

эр кинти дәәг Германә сә хәәлгьнд олзлв, тегәд Германь урднй геесән хәрү олдж автл, терүгән уурулхар седдждәхш, гурәдхла, Аденауэр хуурмгар толгьгагьн геегьяд. Германиг Францин-Америкин 1-ч номертә ницәнд орулдж, ода Англин орм эзлхәр седдженә“ гидж газет бичдженә.

„Кинти дәәнә“ политик болн Западн Германә әәрмиг атомн селмәр агслгьн немшин олт-амтид легд берк ик әәмшгтә ашта болхмн! Энүнә тускар Советск правительствин нотд келгддженә. ФРГ-д атомн селм элвджд икдлгьн, кемрдженә атомн дән болсн цагт, терүнә газриг бдгә цагин дәәнә күчтә зер-зевтә әәрмсин дәәдллгьнә газрт хуврәдженә. Кемрдженә, тним дән болсн цагт, Запада Германә газр, дәәнә трурун әклцәр, цаарандкинй келгьн угагьяр, укл-ургәгьяр дуурч. делгү икәр хоосрулгдхнй күн магьдлдж болшго. Тним йовдл болхиг урдаснй хбрдж зогсах санан Советск Союзин әрун цагьн санан болджана гидж нотд келгддженә.

Германә Федеративн республикин правительствд Советск правительствин бгсн нотд болв чигн, тер мет „Асахи-Симбун“ газетин ах редакторла Н. С. Хрущевин кесн күүндврт болв чигн нарт-делкә деер тбвкнун бәәлгьнә тускар Советск Союз-килмдженә лавта бдгнй узулгддженә. Западн Германь болн Японь эврәннй политикән Соединени Штатсин пекврәр бурләдгин аш әәмшгтән тускиг Советск Союз заадж келдженә. Эднә представительмуд Северо-атлантическ блокин американск командующ Норстәду мет, нарт-делкән шин дә босххар илднй келцхәнә. Советск Союзин авц-бәрциг чик седклтә цүг олн әмти икәр таасцхана. Западн Германә правительств бгсн мана нотд болн Н. С. Хрущевин кесн күүндврт хәрү бглгьнә туск зәнгьллгьяр болхла, эн документсиг Западн Германә болн Японә олт-амти чикәр медлж, Советск селвгин тускар сәәнәр сандж-тоолцхәтн гидж эврәннй орн-нутгудин правительствсәс некдждхәнә.

С. ИВАНОВ.